

Kommunstyrelsen kallas till extra sammanträde

Tid: 2017-05-29 kl. 15:00

Plats: Kommunsalen

Öppnande, närvaro, justering

Beslutsärenden

- Förändring av huvudmannaskap och skatteväxling av kollektivtrafiken (Bengt Welin, kl 15.00)**
Förslag till beslut
Utskottet för strategi lämnar ärendet till kommunstyrelsen utan eget förslag.
- Remiss om regionbildning 2019**
Förslag till beslut
Utskottet föreslår kommunstyrelsen att föreslå kommunfullmäktige att tillstyrka att Landstinget Dalarna ansöker om att den 1 januari 2019 få överta det regionala utvecklingsansvaret enligt Lag om regionalt utvecklingsansvar i vissa län (SFS 2010:630) och därmed att det i Dalarna bildas en region med ett direktvalt fullmäktige samt att framföra synpunkter på förslaget i bifogat yttrande.
- Remissvar till Skolinspektionen angående ansökningar från fristående gymnasieskolor**
Förslag till beslut
Utskottet för lärande föreslår kommunstyrelsen att avstå från att lämna remissvar till Skolinspektionen.
- Patientsäkerhetsberättelse för elevhälsans verksamhet 2016**
Förslag till beslut
Utskottet för lärande föreslår kommunstyrelsen att anta elevhälsans Patientsäkerhetsberättelsen för 2016.
- Avsägelse av uppdrag (Anders Rosell (S) och fyllnadsväl av ledamot till utskott för lärande samt val av 2:e vice ordförande**
- Avsägelse av uppdrag (Magnus Bjurman (S) och fyllnadsväl av ersättare i utskottet för lärande**
- Avsägelse av uppdrag (Gunilla Elings Friberg (S) och fyllnadsväl av ersättare i utskottet för lärande**
- Avsägelse av uppdrag (Marie Olsson (S) och fyllnadsväl av ledamot i utskottet för strategi**
- Fyllnadsväl av ersättare i utskottet för strategi (Anders Rosell (S)**
- Avsägelse från uppdrag (Hans Sternbro (S) och fyllnadsväl av ledamot i utskottet för samhälle samt val av vice ordförande**
- Fyllnadsväl av ledamot i utskottet för omsorg samt val av vice ordförande (Gunilla Elings Friberg (S)**

12. **Fyllnadsval av ledamot i kommunala pensionärs- och handikapprådet**
13. **Fyllnadsval av ledamot i landstingets samverkansberedning (POLSAM)**
14. **Förordnande kompletterande beslutsrätt LVU och LVM, vice ordförande**
Förslag till beslut
Kommunstyrelsen beslutar att ge följande personer kompletterande beslutsrätt enligt bilagt förordnande avseende omedelbara omhändertaganden enligt LVU och LVM.
15. **Fyllnadsval, ledamot och ersättare i utskottet för omsorg (Marie Olsson (S), Hans-Göran Olsson (S))**

Delegationsbeslut

1. Delegationsbeslut om att avstå från remissyttrande
2. Delegationsbeslut om att avstå från remissyttrande
3. Delegationsbeslut om att avstå från remissyttrande

Mikael Thalín
Ordförande

Camilla Staberg
Sekreterare

§ 46

OK KS 2017/00156-1

Förändring av huvudmannaskap och skatteväxling av kollektivtrafiken

Beslut

Utskottet lämnar ärendet till kommunstyrelsen utan eget förslag.

Sammanfattning av ärendet

Ordföranden informerar om ärendet av förändring av huvudmannaskap och skatteväxling av kollektivtrafiken. Förhandling pågår i Region Dalarnas direktion eftersom Region Dalarna är kollektivtrafikmyndighet i länet.

Beslutsunderlag

-

Yrkanden

Ordföranden yrkar på att ärendet lämnas till kommunstyrelsen utan eget förslag.

Beslutsgång

Ordföranden ställer proposition på sitt eget yrkande och finner att utskottet bifaller detta.

Sändlista

Kommunstyrelsen
Kommunfullmäktige

§ 134

Dnr RD 2016/148

Skatteväxling av kollektivtrafiken 2018

Direktionens beslut

Direktionen beslutar att rekommendera var och en av Dalarnas kommuner och Landstinget Dalarna besluta följande:

1. XX kommun/Landstinget Dalarna begär tillsammans med landstinget och övriga kommuner i Dalarnas län hos regeringen att den länsvisa skattesatsen för landstinget respektive kommunerna enligt 2 och 3 §§ förordningen (2004:881) om kommunalekonomisk utjämning, från och med den 1 januari 2018, höjs med 0,47 procentenheter för landstinget och sänks med 0,47 procentenheter för kommunerna.
2. Godkänna att skatteväxlingen skall omfatta allmän kollektivtrafik och färdtjänst. Skatteväxlingen omfattar inte skolkortstrafik, utan den skall debiteras kommuner motsvarande värdet av normalt skolkort/ungdomskort (f.n. 320 kr/mån och 9 månader per år).
3. Godkänna avtalet som beskriver ansvar och befogenheter. Övergångsregler skall tillämpas mellan kommunsektorn och landstinget i enlighet med redovisad tabell i avtalet.
4. Besluten ovan gäller under förutsättning att kommunfullmäktige i samtliga länets kommuner och landstingsfullmäktige fattar motsvarande beslut

Direktionen beslutade även att:

5. Förbereda förändrat ägande av AB Dalatrafik, Tåg i Bergslagen AB och AB Transitio.
6. Överföra ansvaret för kollektivtrafik samt uppdraget som regional kollektivtrafikmyndighet till Landstinget Dalarna 2018-01-01.
7. Uppdra till regionchefen att a) utforma missiv till kommunerna och landstinget, b) föra in tabell om övergångsregler i föreslaget avtal, c) göra en juridisk granskning av dokumentet innan utskick.

Justerandes sign

Utdragsbestyrkande

Sammanfattning av ärendet

Direktionen gav den 22 mars Kollektivtrafikerådet i uppdrag att presentera förslag till skatteväxlingsnivå och ev. andra förslag som är av betydelse för processen.

Kollektivtrafikerådet lade fram underlag till arbetsutskottet 12 april 2017. Arbetsutskottet delegerade under sammanträdet uppgiften att föreslå skatteväxlingsnivå inför direktionen 26 april till Abbe Ronsten (S), Sofia Jarl (C) och Gunnar Barke (S), dvs presidiet. Den 26 april valde Direktionen att lyfta frågan till ett extrainsatt direktionsmöte den 17 maj. Inför dagens direktionsbeslut har presidiet därför lagt fram ett förslag.

Skatteväxlingen kan genomföras endast under förutsättning att samtliga kommunfullmäktige och landstingsfullmäktige beslutar att godkänna att skatteväxling sker.

Tidsplanen är pressad eftersom en gemensam ansökan från landstinget och samtliga kommuner måste skickas till regeringen (finansdepartementet) senast den 30 september om skatteväxling skall kunna ske 2018.

Ägande av bolagen som Region Dalarna idag äger helt eller delvis behöver förändras då den regionala kollektivtrafikmyndigheten som föreslås bli Landstinget Dalarna, måste äga de bolag som myndigheten avropar transporttjänster av.

Ärendets behandling

Diskussion fördes och direktionen beslutade bifalla Sofia Jarls (C) yrkande om förändringen i punkten 3 innebärande att övergångsreglerna tillämpas med ersättning från kommunerna till landstinget motsvarande 49 öre år 1, 49 öre år 2, 47 öre år 3.

Direktionen enades om att ge regionchefen i uppdrag att utforma missiv till utskicket av ärendet till kommunerna och landstinget, föra in tabellen om övergångsregler i föreslaget avtal och göra en juridisk granskning av dokumentet innan utskick.

Direktionen konstaterade också att det krävs att alla fullmäktigeförsamlingar fattar likalydande beslut i ärendet.

Justerandes sign

Utdragsbestyrkande

Direktionen extra

Sammanträdesdatum
2017-05-17

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse daterad 2017-05-07 i ärendet
- Avtal mellan kommuner och landsting
- Utredningsrapport "Kollektivtrafiken i Dalarna -Skatteväxling och huvudmannaskapsförändring"

Justerandes sign

Utdragsbestyrkande

Handläggare
Håkan Jansson
023-77 70 13
hakan.jansson@regiondalarna.se

FÖRSLAG TILL BESLUT

Datum
2017-05-19

Diarienummer
RD 2016/148

Sida
1(3)

Till
Dalarnas kommuner och Landstinget Dalarna

Skatteväxling av kollektivtrafiken

Förslag till beslut i kommunernas och landstingets fullmäktige

Region Dalarnas direktion beslutade 2017-05-17 att rekommendera var och en av Dalarnas kommuner och Landstinget Dalarna besluta följande:

1. Xxxx kommun/Landstinget Dalarna begär tillsammans med landstinget och övriga kommuner i Dalarnas län hos regeringen att den länsvisa skattesatsen för landstinget respektive kommunerna enligt 2 och 3 §§ förordningen (2004:881) om kommunalekonomisk utjämning, från och med den 1 januari 2018, höjs med 0,47 procentenheter för landstinget och sänks med 0,47 procentenheter för kommunerna.
2. Godkänna att skatteväxlingen skall omfatta allmän kollektivtrafik och färdtjänst. Skatteväxlingen omfattar inte skolkortstrafik, utan den skall debiteras kommuner motsvarande värdet av normalt skolkort/ungdomskort (f.n. 320 kr/mån och 9 månader per år).
3. Godkänna Avtalet som beskriver ansvar, befogenheter och övergångsregler. Övergångsreglerna skall tillämpas mellan kommunsektorn och landstinget i enlighet med redovisad tabell i avtalet.
4. Godkänna förändrat ägande från Region Dalarna till Landstinget Dalarna av AB Dalatrafik, Tåg i Bergslagen AB och AB Transitio.
5. Godkänna överförandet av ansvaret för kollektivtrafik samt uppdraget som regional kollektivtrafikmyndighet från Region Dalarna till Landstinget Dalarna 2018-01-01.
6. Besluten ovan gäller under förutsättning att kommunfullmäktige i samtliga länets kommuner och landstingsfullmäktige fattar motsvarande beslut.

Förutsättningar

Med detta brev görs denna rekommendation till er. För att skatteväxlingen ska kunna genomföras förutsätts att:

- Alla 15 kommuner och landstinget fattar likalydande beslut.
- Besluten skall fattas av fullmäktigeförsamlingen.

- Alla beslut ska vara fattade och vunnit laga kraft samt kommit Region Dalarna till handa senast 2017-09-22 för att ansökan om skatteväxling ska hinna skickas till Finansdepartementet.
- **Beslutsformuleringen gällande själva skatteväxlingen skall vara¹:**
”Xxxx kommun/Landstinget Dalarna begär tillsammans med landstinget och övriga kommuner i Dalarnas län hos regeringen att den länsvisa skattesatsen för landstinget respektive kommunerna enligt 2 och 3 §§ förordningen (2004:881) om kommunalekonomisk utjämning, från och med den 1 januari 2018, höjs med 0,47 procentenheter för landstinget och sänks med 0,47 procentenheter för kommunerna.”

Bakgrund

Direktionen för Region Dalarna beslutade hösten 2016 att starta en process för skatteväxling för kollektivtrafiken i Dalarna. Utredningen inför skatteväxling och förändrat huvudmannaskap för kollektivtrafiken har utgått från en grundläggande idé om att det samlade trafiksystemet ska klara alla typer av resor. Det är den resandes förutsättningar och behov som bestämmer hur resan företas. Skatteväxling omfattar inte skolkortstrafik, utan den skall debiteras kommuner motsvarande värdet av normalt skolkort/ungdomskort (f.n. 320 kr/mån och 9 månader per år).

Kollektivtrafikerådet på Region Dalarna har haft i uppdrag att utarbeta ett förslag till hur en skatteväxling av kollektivtrafiken i Dalarna ska kunna ske, beskriva hur det påverkar organisation m.m. samt ange en nivå på vilken växlingen ska ske.

Efter beslut i Region Dalarnas direktion 17 maj 2017 om skatteväxling gällande allmän regional kollektivtrafik och färdtjänst ska likalydande beslut fattas i landstingsfullmäktige och samtliga kommunfullmäktige i Dalarna. En gemensam ansökan om skatteväxling hos regeringen ska lämnas senast den 30 september i år för att skatteväxling skall kunna ske 2018. Om besluten i respektive fullmäktige inte fattas före sommaruppehållet bedöms inte besluten vinna laga kraft innan ansökan om skatteväxling skickas.

Den 1 januari 2018 sker skatteväxlingen och huvudmannaskapet för kollektivtrafiken övergår från Region Dalarna till Landstinget Dalarna. Kommunerna har då inte längre ett finansieringsansvar för den allmänna kollektivtrafiken eller färdtjänsten.

Landstinget har ansvarat för arbetet med skatteväxlingen som skett med hjälp av extern konsult som tagit hjälp av representanter från landstinget och fem kommuner (Avesta, Hedemora, Borlänge, Mora och Älvdalen). Representanter från AB Dalatrafik har också deltagit. Informationsmöten med trafikplanerare och ekonomer från kommunerna och landstinget har genomförts. Kommunvisa informationsinsatser har genomförts under våren och kollektivtrafikerådet har vid flera möten behandlat frågan och det har förts fortlöpande politiska samtal.

¹ Rekommendation av Kjell Ellström på kommunenheten på Finansdepartementet.

Vid de diskussioner som fördes på Region Dalarnas arbetsutskotts möte den 12 april framfördes önskemål om att ta fram ett förslag på avtal mellan parterna om bl.a. kommunernas möjlighet till inflytande, den kommande kollektivtrafikmyndigheten, tillköp av trafik och förhållningssätt till pris på skolkort. I det fortsatta arbetet efter arbetsutskottet togs ett förslag till avtal fram som nu ingår i detta beslutsunderlag.

Övergångsregler skall tillämpas mellan kommunsektorn och landstinget under 2018 och 2019. Detta görs för att dämpa alltför negativa effekter av skatteväxlingen och innebär att skatteväxlingen får fullt genomslag först 2020.

Ett ändrat ägande av bolagen som Region Dalarna äger idag behöver göras eftersom den regionala kollektivtrafikmyndigheten måste äga de bolag som myndigheten avropar transporttjänster av.

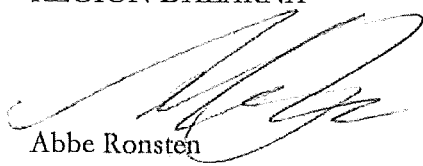
Ekonomi och finansiering

Överenskommelse har träffats som innebär att nivån på skatteväxlingen är 47 öre men med fullt genomslag först 2020. 2018 och 2019 ligger nivån på 49 öre. I överenskommelsen om skatteväxling har parterna vägt in en beräknad besparingspotential för trafiken som om den inte kan genomföras kommer att belasta landstingets budget. Förväntningen på effekterna av skatteväxlingen är dock en underlättad styrning av verksamheten och därmed större råddighet.

Förändringen syftar till att skapa ett samlat ansvar och finansiering av kollektivtrafiken för att åstadkomma en enhetlig trafikplanering, tydligare politisk styrning och enklare former för formella samarbeten över länsgräns.

Med detta så är det min och Region Dalarnas förhoppning att ert fullmäktige väljer att följa vår rekommendation. Om det är så att ni i er egen beredningsprocess vill ha stöd från oss så kontakta då oss via hakan.jansson@regiondalarna.se

REGION DALARNA

Abbe Ronsten
Ordf.

/Lennart Färje
Tf. regionchef

Bilagor

- Avtal om ansvar och befogenheter
- Region Dalarnas direktionsbeslut, protokoll

Besluten skickas till:

info@regiondalarna.se

hakan.jansson@regiondalarna.se

AVTAL MELLAN LANDSTINGET DALARNA OCH DALARNAS KOMMUNER OM ANSVAR, SAMRÅD OCH EKONOMISKA EFFEKTER AV SKATTEVÄXLINGEN AV KOLLEKTIVTRAFIKEN

Genom det ändrade huvudmannaskapet och skatteväxlingen kommer ansvars- och uppgiftsfördelning mellan landstinget och kommunerna att förändras. Nedanstående satser uttrycker landstingets och kommunernas gemensamma vilja och intentioner inför huvudmannaskapsförändring och skatteväxling. **Parterna är överens om följande:**

- **Landstinget är regional kollektivtrafikmyndighet**
- **Landstinget ansvarar för kollektivtrafiken i länet innefattande**
 - Allmän kollektivtrafik på hjul och räls.
 - Sjukresor.
 - Färdtjänst.
 - Skolskjutsar på kommunernas uppdrag.
 - Övriga persontransporter som beställs av kommunerna.
 - Planerar trafik på lång och kort sikt.
 - Övertar ägande och deläggande av kollektivtrafikbolag som idag ägs av Region Dalarna.
- **Kollektivtrafikens finansiering**
 - Landstinget står för en grundfinansiering efter att skatteväxling skett.
 - Kommunerna betalar skolskjutsar genom köp av kort. För skolskjutsar är benämningen skolkort.
 - Kommunerna betalar efter självkostnad den trafik de själva beställer
 - Landstinget Dalarna förbinder sig att det skatteväxlade anslaget till kollektivtrafiken samt ev. andra ersättningar från avtal med anknypning till kollektivtrafik, ska användas för kollektivtrafikens bedrivande och utveckling.
 - En uppföljning av extern resurs av avtalens och skatteväxlingens ekonomiska utfall för parterna skall göras under år 2019 av kollektivtrafikmyndigheten.
- **Skolkortspriset**
 - Huvudregeln är att priset på skolkort är detsamma som priset på periodkort för ungdomar, för närvarande 320 kronor i månaden.
 - Inför eventuella förändringar av skolkortspriset skall landstinget i en utredning visa på behov av förändring och göra jämförelser med andra län.
 - Ändring av skolkortspris skall ske i samråd mellan landstinget och kommunerna.
- **Ansvar för skolskjutsar**
 - Kommunerna ansvarar för och beviljar elever skolskjuts enligt gällande kommunala reglemente
 - Landstinget ansvarar för att elever som beviljats skolskjuts erbjuds möjlighet att resa till skolan enligt reglementen. Reglementen och beslut är kommunernas ansvar.

- Kommunerna ansvarar för att trafik- och skolplanering genomförs på ett sådant sätt att rationalitet och effektivitet uppnås för både trafik och skola.
- **Trafikplanering**
 - För att garantera kvalitet och möjligheter att påverka trafikplaneringen på både kort och lång sikt skall landstinget utveckla planerings- och samverkansprocesser som säkerställer kommunernas möjligheter till aktiv deltagande och påverkansmöjligheter i processerna.
 - Kommun får efter medgivande av kollektivtrafikmyndigheten göra s.k. tillköp¹ av trafik men ska då själv betala kostnaden för den tillkommande trafiken och andra ev. kostnader som följer av tillköpet. Tillköp får inte påverka kollektivtrafiksystemet negativt.
 - Hastigt uppdykande händelser, t.ex. flyktingmottagande, väderfenomen, ekonomisk kris etc, som påkallar behov av ytterligare trafik ska hanteras av det gemensamma systemet för trafik och ekonomi och inte automatiskt leda till tillköp.
- **Organisation**
 - Landstinget planerar för och inrättar trafikverksamheten i sin organisation.
 - Landstinget ansvarar för att det skall finnas organ för såväl politisk samverkan som för förvaltningsamverkan med kommunerna.
 - Om väsentliga förändringar sker i lagstiftningen för kollektivtrafik kan detta avtal omförhandlas. Fråga om omförhandling skall först resas i ovan nämnda organ för samverkan som efter inhämtande av parternas synpunkter rekommenderar om omförhandling skall ske eller inte ske.
- **Övergångsregler/införandesteg**
 - Parterna är överens om att tillämpa övergångsregler eller införandesteg under två år för att parera ekonomiska effekter av skatteväxlingen som bedöms ogynnsamma, se tabell på nästa sida.

¹ Tillköp kan bl.a. omfatta extra turer på befintlig linje, ny linje, mer trafik i ett geografiskt område men även sådant som avgiftsfri trafik eller särskilda satsningar på viss resenärgrupp. Tillköp kan ses som en "extra kvalitet". Tillköp kan gälla kortare eller längre tid.

(År 2018 och 2019 redovisade för sig).

Kommun	Övergångs- ersättning 2018 motsvarar 49 öre skatteväxling	Övergångs- ersättning 2019 motsvarar 49 öre skatteväxling	Ekonomisk effekt jmf avtal 2017 skatteväxling 47 öre	Ekonomisk effekt efter övergångs- ersättningar	
				2018	2019
Avesta	1 152	1 152	-3 601	-2 450	-2 450
Borlänge	2 626	2 626	-6 984	-4 358	-4 358
Falun	2 929	2 929	-7 653	-4 724	-4 724
Gagnef	517	517	176	693	693
Hedemora	778	778	-1 312	-535	-535
Leksand	786	786	-976	-190	-190
Ludvika	1 359	1 359	-2 173	-813	-813
Malung-Sälen	508	508	-665	-157	-157
Mora	1 032	1 032	-2 368	-1 336	-1 336
Orsa	346	346	-150	196	196
Rättvik	554	554	-546	9	9
Smedjebacken	550	550	-753	-203	-203
Säter	572	572	-715	-143	-143
Vansbro	347	347	-98	249	249
Älvdalen	352	352	-351	1	1
Summa kommuner	14 407	14 407	-28 169	-13 762	-13 762

(Båda åren redovisas i samma kolumn eftersom det är samma belopp båda åren).

Kommun	Övergångs- ersättning 2018 och 2019 motsvarar 49 öre skatteväxling	Ekonomisk effekt jmf avtal 2017 skatteväxling 47 öre	Ekonomisk effekt efter skatte- växling och övergångsersätt- ning
Avesta	1 152	-3 601	-2 450
Borlänge	2 626	-6 984	-4 358
Falun	2 929	-7 653	-4 724
Gagnef	517	176	693
Hedemora	778	-1 312	-535
Leksand	786	-976	-190
Ludvika	1 359	-2 173	-813
Malung-Sälen	508	-665	-157
Mora	1 032	-2 368	-1 336
Orsa	346	-150	196
Rättvik	554	-546	9
Smedjebacken	550	-753	-203
Säter	572	-715	-143
Vansbro	347	-98	249
Älvdalen	352	-351	1
Summa kommuner	14 407	-28 169	-13 762

Avtalets ikraftträdande och godkännande

Avtalet gäller under förutsättning att det godkänns genom beslut av samtliga 15 kommuner och Landstinget Dalarna.

Twist

Eventuella tvistigheter ska lösas genom lösningsinriktade och gemensamma ansträngningar. Twist rörande tolkning och/eller tillämpning av avtalet ska slutligen avgöras av svensk allmän domstol med tillämpning av svensk lag.

Detta avtal träder i kraft 2018-01-01 förutsatt att avtalet har godkänts av kommunfullmäktige i Avesta, Borlänge, Falun, Gagnefs, Hedemora, Leksands, Ludvika, Malung-Sälen, Mora, Orsa, Rättviks, Smedjebackens, Sätters, Vansbro och Älvdalens kommuner och fullmäktige i Landstinget Dalarna. Detta avtal har upprättats i 16 likalydande exemplar varav parterna tagit var sitt. Avtalet har godkänts av samtliga kommuner, Landstinget Dalarna samt även Region Dalarna enligt redovisning nedan.

Avesta kommun, antaget av Kommunfullmäktige, den _____

.....

Borlänge kommun, antaget av Kommunfullmäktige, den _____

.....

Falu kommun, antaget av Kommunfullmäktige, den _____

.....

Gagnefs kommun, antaget av Kommunfullmäktige, den _____

.....

Hedemora kommun, antaget av Kommunfullmäktige, den _____

.....

Leksands kommun, antaget av Kommunfullmäktige, den _____

.....

Ludvika kommun, antaget av Kommunfullmäktige, den _____

.....

Malung-Sälens kommun, antaget av Kommunfullmäktige, den _____

.....

Mora kommun, antaget av Kommunfullmäktige, den _____

.....

Orsa kommun, antaget av Kommunfullmäktige, den _____

.....

Rättviks kommun, antaget av Kommunfullmäktige, den _____

.....

Smedjebackens kommun, antaget av Kommunfullmäktige, den _____

.....

Sätters kommun, antaget av Kommunfullmäktige, den _____

.....

Vansbro kommun, antaget av Kommunfullmäktige, den _____

.....

Älvdalens kommun, antaget av Kommunfullmäktige den _____

.....

Landstinget Dalarna, antaget av Landstingsfullmäktige, den _____

.....

§ 45

OK KS 2017/00155-1

Remiss om regionbildning 2019

Beslut

Utskottet föreslår kommunstyrelsen att föreslå kommunfullmäktige att tillstyrka att Landstinget Dalarna ansöker om att den 1 januari 2019 få överta det regionala utvecklingsansvaret enligt Lag om regionalt utvecklingsansvar i vissa län (SFS 2010:630) och därmed att det i Dalarna bildas en region med ett direktvalt fullmäktige samt att framföra synpunkter på förslaget i bifogat yttrande.

Sammanfattning av ärendet

Landstinget Dalarna planerar att på landstingsfullmäktige den 25 september 2017 pröva frågan om att ansöka att den 1 januari 2019 få överta det regionala utvecklingsansvaret i Dalarna. Regeringskansliet önskar i ansökan få en redovisning av hur kommunerna och Region Dalarna ställer sig till frågan. Därmed har frågan remitterats till bland annat Orsa kommun. Syftet med bildandet av en regionkommun är att skapa en effektiv organisation, med ett direktvalt fullmäktige, som tillsammans med bland annat länets kommuner, kan skapa goda förutsättningar för den regionala utvecklingen samt hälso- och sjukvård.

Beslutsunderlag

Förslag till yttrande, 2017-04-24.

Protokollsutdrag, landstingsstyrelsen, § 33, 2017-04-10.

Remiss med bilaga "Kunskapsunderlag om bildande av regionkommun i Dalarna", samt beslutsunderlag, Landstinget Dalarna, 2017-04-12.

Yrkanden

Ordföranden yrkar på att utskottet föreslår kommunstyrelsen att föreslå fullmäktige att tillstyrka att Landstinget Dalarna ansöker om att den 1 januari 2019 få överta det regionala utvecklingsansvaret enligt Lag om regionalt utvecklingsansvar i vissa län (SFS 2010:630) och därmed att det i Dalarna bildas en region med ett direktvalt fullmäktige samt att framföra synpunkter på förslaget i bifogat yttrande.

Beslutsgång

Ordföranden ställer proposition på sitt eget förslag och finner att utskottet bifaller detta.

Sändlista

Kommunstyrelsen
Kommunfullmäktige

Yttrande avseende bildande av Region Dalarna med direktvalt fullmäktige

Orsa Kommun tillstyrker att Landstinget Dalarna ansöker om att den 1 januari 2019 få överta det regionala utvecklingsansvaret enligt Lag om regionalt utvecklingsansvar i vissa län(SFS 2010:630) och därmed att det i Dalarna bildas en region med ett direktvalt fullmäktige.

Kommunernas delaktighet

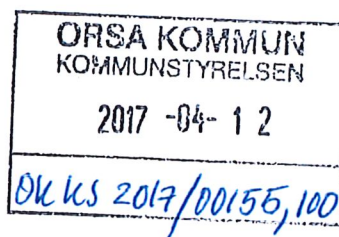
Orsa kommun vill understryka att det helt avgörande att säkra kommunerna delaktighet och inflytande i det regionala utvecklingsarbetet. Samspelet mellan landstinget och länets 15 kommuner kräver arbetsformer och en organisering som säkrar inflytande. Likaså måste de skilda förutsättningarna i de olika delarna av länet beaktas. Alla kommuner måste få ett reellt inflytande vid ett eventuellt bildande av en direktvald region.

Infrastruktur och kollektivtrafik

Arbetsmarknadsregionerna blir allt större, människor pendlar allt längre till sina arbeten och företagen är beroende av en god infrastruktur för att kunna växa. Goda kommunikationer på både väg och järnväg är helt nödvändiga för att ytterligare utveckla denna viktiga framtidsnäring. Att den tilltänkta regionen får verktyg att jobba med dessa frågor genom ökat regional självbestämmande är en viktig del i regionbildningen.

Kollektivtrafiken i länet styrs idag via nuvarande Region Dalarna, där alla kommuner har inflytande. Vid en regionbildning lyfts ansvaret över till den nybildade regionen och därmed riskerar kommunerna inflytande att minska. Orsa kommun vill understryka vikten av att kommunerna garanteras delaktighet även i framtiden när det gäller även dessa frågor.

Till
Dalarnas kommuner och Region Dalarna

Remiss om "Region Dalarna" 2019 – ansökan från landstinget till regeringen om att bilda regionkommun i Dalarna

Bakgrund

Landstinget Dalarna planerar att på landstingsfullmäktige den 25 september pröva frågan om att ansöka att den 1 januari 2019 få överta det regionala utvecklingsansvaret i Dalarna enligt Lag om regionalt utvecklingsansvar i vissa län (SFS 2010:630) samt att det därmed bildas en region med ett direktvalt fullmäktige.

I ansökan vill regeringskansliet ha en redovisning av hur kommunerna och Region Dalarna ställer sig till den. Landstinget väljer att remittera frågan till dessa för att kunna redovisa hur man ställer sig i frågan.

Nuvarande Region Dalarna bildades 2003. Sedan 1 januari 2017 finns nu i Sverige fjorton direktvalda regioner med regionalt utvecklingsansvar. Av de resterande sju landstingen som inte bildat sådana har Stockholm, Kalmar och Blekinge redan lämnat in ansökningar för 2019. De sista fyra landstingen bestående av Värmland, Västerbotten, Sörmland och Dalarna har samtliga ett pågående arbete med målet att under året lämna in sina ansökningar.

I Dalarna leds arbetet med regionbildning av politiska styr- och referensgrupper under landstingsstyrelsen. Styrgruppen består av presidierna i Region Dalarnas direktion och i landstingsstyrelsen. Referensgruppen består av direktionens och landstingsstyrelsens AU kompletterad med en ledamot vardera från de partier som återfinns i landstingsfullmäktige men saknar ordinarie plats i något AU.

Utöver detta är regionbildning en stående punkt på såväl direktionens som landstingsstyrelsens möten och regelbundna informationer hålls till personal m.fl. Under 2016 genomfördes en stor mängd informationstillfällen om regionbildning på fullmäktigemöten och för andra intresserade i länet. Regionbildning var också temat på Region Dalarnas verksamhetsdagar 25-26 januari i år.

Kunskapsunderlag om bildande av region

Till hjälp inför diskussioner om remissyttrande i kommunerna och Region Dalarna har utarbetats ett kunskapsunderlag om regionbildning vilket bifogas. Här finns en beskrivning av syftet med en regionbildning och vad det regionala utvecklingsansvaret omfattar men exempelvis också av pågående arbete kring framtida samverkan mellan regionen och kommunerna. Kunskapsunderlaget kommer även att användas för informationsinsatser till allmänhet och andra intresserade.

Samverkan mellan en ny region och kommunerna

En framgångsrik regionbildning förutsätter ett stort kommunalt engagemang och möjligheter till inflytande på många områden, då dessa har en stark kommunal anknytning.

I kunskapsunderlaget redovisas de preliminära förslag som en politisk arbetsgrupp med förtroendevalda från landstinget och kommunerna jobbar med om samverkan mellan kommunerna och den nya regionen. De prövar hur man ska bibehålla ett kommunalt inflytande över länets regionala utvecklingsarbete men också hur man ska utveckla robusta former för en fördjupad och breddad samverkan mellan regionen och kommunerna inom exempelvis välfärdsområdet. De ska ha sina förslag klara senast 31 augusti.

Särskilda politiska arbetsgrupper arbetar även med innehåll och arbetsformer för det regionala utvecklingsarbetet i Dalarna år 2019 och framåt samt kring arbetet med välfärdsutveckling med samma perspektiv. En annan grupp tittar på bildande av eventuellt kommunförbund i Dalarna.

Den fortsatta processen mot "Region Dalarna" 2019

Bildandet av en region sker i två delprocesser. I den första förbereds en ansökan till regeringen om att få bilda region och leder då till ett beslut av landstingsfullmäktige. I ett andra steg slutförs – under förutsättning av ett positivt beslut av regering och riksdag – regionbildningen.

Förberedelserna för regionen påbörjas dock före det nationella beslutet. Dels i och med vårt redan pågående arbete i de politiska arbetsgrupperna enligt ovan dels med organisatoriska och personalmässiga frågor etc. som planeras starta så snart en ansökan är beslutad av landstingsfullmäktige.

För att regeringskansliet ska hinna bereda en ansökan för 2019 behövs ett beslut av landstingsfullmäktige senast under september månad. Beslutet föregås av en remiss till kommunerna och Region Dalarna där remisstiden sträcker sig fram till 30 juni.

När en ansökan kommit till regeringen utarbetas en departementsskrivelse som även den då kommer att skickas på remiss till bl. a. kommunerna. Därefter följer en lagrådsremiss innan det är dags för en proposition från regeringen för utskottsbehandling och slutligen ett beslut av riksdagen.

Frågan till remissinstanserna

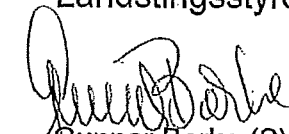
Tillstyrker kommunerna och Region Dalarna att Landstinget Dalarna ansöker om att den 1 januari 2019 få överta det regionala utvecklingsansvaret enligt Lag om regionalt utvecklingsansvar i vissa län (SFS 2010:630) och därmed att det i Dalarna bildas en region med ett direktvalt fullmäktige?

Svar önskas senast 30 juni 2017 till Landstinget Dalarna, Box 712, 791 29 Falun eller e-post landstinget@ltdalarna.se

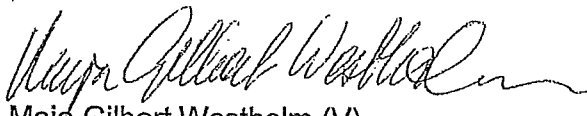
Synpunkter på tankar i kunskapsunderlaget om exempelvis politisk organisation för den nya regionen kan också lämnas vilka då förs till de arbetande politiska arbetsgrupperna. Därtill kommer en fråga från landstingsstyrelsen om valkretsindelning också att ställas till kommunerna.

Om ni önskar en utökad information och/eller möjlighet att ställa frågor kring regionbildning före eller i samband med er behandling av ärendet kan ni kontakta projektledare Göran Carlsson goran.carlsson@regiondalarna.se eller på telefon, alternativt SMS, 070-867 55 12.

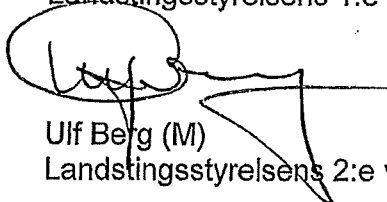
Landstingsstyrelsen, Landstinget Dalarna

Gunnar Barke (S)
Landstingsstyrelsens ordförande

Maja Gilbert Westholm (V)
Landstingsstyrelsens 1:e vice ordförande

Ulf Berg (M)
Landstingsstyrelsens 2:e vice ordförande

Landstingsstyrelsens Beslutsärenden

§ 33 Kommunremiss angående regionbildning 2019

Diarienummer LD17/00896

Landstingsstyrelsens beslut

1. Till Dalarnas kommuner och Region Dalarna remitteras frågan om de tillstyrker att Landstinget Dalarna ansöker om att den 1 januari 2019 få överta det regionala utvecklingsansvaret enligt Lag om regionalt utvecklingsansvar i vissa län (SFS 2010:630) och därmed att det i Dalarna bildas en region med ett direktvalt fullmäktige.
2. Till remissen bifogas ett kunskapsunderlag om regionbildning som prövats av styr- och referensgrupperna för regionbildning 2019 samt i Region Dalarnas direktion, bilaga b).
3. Remissvar ska vara landstinget tillhanda senast 30 juni 2017.
4. Ärendet förklaras omedelbart justerat.

Sammanfattning av ärendet

Inför beslut av landstingsfullmäktige 25 september om en eventuell ansökan om regionbildning i Dalarna 2019 ska en remiss gå till länets kommuner och Region Dalarna. I ärendet föreslås en fråga att ställa i remissen samt redogörs för ett kunskapsunderlag som bifogas.

I ärendet redovisas följande dokument:

- a) Beslutsunderlag. **Bilaga § 33 A**
- b) Kunskapsunderlag om bildande av regionkommun i Dalarna.
Bilaga § 33 B

Projektledare Göran Carlsson informerar om ärendet.

till	1. Region Dalarna	Vid protokollet:
	2. Dalarnas kommuner	
	3. Göran Carlsson	Eva Bergfeldt
	4. Birthe Nordengård	
	fvb till grupperna	
	5. Akten	Bestyrkes i tjänsten
		[Intygarens namn]

2017-04-10 Landstingsstyrelsen

Remiss angående regionbildning 2019

Ordförandens förslag

1. Till Dalarnas kommuner och Region Dalarna remitteras frågan om de tillstyrker att Landstinget Dalarna ansöker om att den 1 januari 2019 få överta det regionala utvecklingsansvaret enligt Lag om regionalt utvecklingsansvar i vissa län (SFS 2010:630) och därmed att det i Dalarna bildas en region med ett direktvalt fullmäktige.
2. Till remissen bifogas ett kunskapsunderlag om regionbildning som prövats av styr- och referensgrupperna för regionbildning 2019 samt i Region Dalarnas direktion, bilaga b).
3. Remissvar ska vara landstinget tillhanda senast 30 juni 2017.
4. Ärendet förklaras omedelbart justerat.

Sammanfattning

Inför beslut av landstingsfullmäktige 25 september om en eventuell ansökan om regionbildning i Dalarna 2019 ska en remiss gå till länets kommuner och Region Dalarna. I ärendet föreslås en fråga att ställa i remissen samt redogörs för ett kunskapsunderlag som bifogas.

I ärendet redovisas följande dokument:

- a) Beslutsunderlag
- b) Kunskapsunderlag om bildande av regionkommun i Dalarna

Beskrivning av ärendet och skälen för förslaget

Landstinget planerar att på landstingsfullmäktige den 25 september pröva frågan om att hos regeringen ansöka om att den 1 januari 2019 få överta det regionala utvecklingsansvaret enligt Lag om regionalt utvecklingsansvar i vissa län (SFS 2010:630) och därmed i Dalarna bilda en region med ett direktvalt fullmäktige.

Ett förberedelsearbete för en regionbildning pågår i en politisk process med olika grupperingar samt i nyligen tillsatta politiska arbetsgrupper. Inför en prövning i landstingsfullmäktige ska en remissomgång genomföras till kommuner och Region Dalarna för yttranden om man tillstyrker att en ansökan lämnas in. Remissvaren ska bifogas en eventuell ansökan till regeringen.

I remissen föreslås att remissinstanserna får en fråga som lyder:
Tillstyrker kommunerna och Region Dalarna att Landstinget Dalarna ansöker om att den 1 januari 2019 få överta det regionala utvecklingsansvaret enligt Lag om regionalt utvecklingsansvar i vissa län (SFS 2010:630) och därmed att det i Dalarna bildas en region med ett direktvalt fullmäktige?

Till remissen bifogas ett kunskapsunderlag om bildande av regionkommun i Dalarna. I det finns bland annat en beskrivning av syftet med en sådan och vad det regionala utvecklingsansvaret omfattar som ska föras till regionen. Därtill en beskrivning av arbetet och diskussionerna i en politisk arbetsgrupp kring politisk organisation för den nya regionen och också formerna för ett kommunalt inflytande och framtida samverkan mellan regionen och länets kommuner.

Samverkan med fackliga organisationer

Information har löpande lämnats i den för landstinget och Region Dalarna gemensamma MBA-gruppen inför regionbildning 2019.

Uppföljning

Regionbildningsprocessen följs upp löpande i styr- och referensgruppen för Regionbildning 2019, Landstingsstyrelsen och Region Dalarnas direktion.

Regionkommun Dalarna

Kunskapsunderlag om bildande av regionkommun i Dalarna

(LS 2017-04-10 § 33)

Innehållsförteckning

1. Förord	3
2. Regionbegreppet	3
3. Bakgrund	3
4. Mål och syfte	5
5. Kommunalt inflytande och samverkan med regionen	6
6. Kollektivtrafiken	8
7. Regionalt utvecklingsansvar	8
8. Politiska arbetsgrupper inför regionbildning	9
9. Politisk organisation	10
10. Lednings- och förvaltningsorganisation	10
11. Namn på regionkommunen	11
12. Genomförande och tidsplan	11

1. Förord

Landstinget Dalarna och Region Dalarna beslöt i december 2015 att ett arbete skulle inledas med syfte att Dalarna skulle vara en regionkommun 2019. Antingen som en region med enbart Dalarna (länsregion) eller som en del av en s.k. storregion. För politisk ledning av arbetet tillsattes en styrgrupp bestående av presidierna i Region Dalarnas direktion och i landstingsstyrelsen. Därtill tillsattes en referensgrupp bestående av de två arbetsutskotten kompletterad med en ledamot vardera för de politiska partier som återfinns i landstingsfullmäktige men som inte har plats i något AU. Slutligen anställdes en projektledare och inrättades en gemensam MBA-grupp med fackliga representanter från landstinget och Region Dalarna. Det formades senare också en tjänstemannagrupp med personer ur ledningarna inom landstinget, Region Dalarna och kommunerna. De senare har då en huvudsaklig roll i en praktisk regionbildning efter det att ett politiskt beslut om en regeringsansökan tagits.

Styr- och referensgruppernas uppdrag är att under landstingsstyrelsen leda arbetet med en regionbildning i Dalarna. Inledningsvis beslöt styrgruppen att arbetet med anledning av den statliga Indelningskommitténs arbete och diskussioner skulle prioritera och koncentrera arbetet på Dalarna som en del av en storregion men nu avser arbetet bildande av en egen region i Dalarna med start 2019.

2. Regionbegreppet

I diskussioner och beskrivningar av regionbildningar i Sverige nyttjas olika begrepp och ofta utan närmare beskrivning av vad de står för och framförallt inte skillnaden mellan dem.

I Dalarna fanns i beslutet 2015 om att arbeta för en regionbildning 2019 två alternativ för vad som skulle uppnås och då antingen en egen länsregion eller en del av en storregion. Båda skulle omfatta ett län men i storregionens fall ett nytt län som bildades genom att slå samman ett antal existerande län. De utgör båda en region med ett direktvalt fullmäktige men alltså med olika geografisk omfattning. Länsregionbegreppet nyttjades för att belysa skillnaden och att göra den tydlig. I Dalarna har länsregion sedan blivit det begrepp som vi nyttjat trots att det skiljer sig ifrån vad andra gör och gjort.

Region med direktvalt fullmäktige, direktvald region samt stundtals begreppet ”landsting som får kalla sig region” är alla detsamma precis som det nu vanligast förekommande begreppet Regionkommun. De står alla för en region där dess fullmäktige utses i allmänna val och då i valet som innan regionbildningar utsåg landstingsfullmäktige. Det då till skillnad mot en region typ vårt nuvarande Region Dalarna där det högsta politiska organet utses av sina medlemmar dvs kommunerna och landstinget – alltså ett indirekt valt organ i ett kommunalförbund. För det senare nyttjas också olika begrepp där det vanligaste är Regionförbund men här finns också det som anges i lagen dvs ett Kommunalt samverkansorgan.

I det här kunskapsunderlaget används genomgående begreppet Regionkommun vilket ansluter till vad som nyttjas på andra håll i landet i samband med genomförda och aktuella regionbildningar.

3. Bakgrund

Diskussionen om bildande av regionkommuner i Sverige har pågått i flera decennier. Ett flertal statliga utredningar har genom åren presenterat analyser och förslag. En av de mer omfattande utredningarna var Ansvarskommittén vars förslag lades fram 2007 och prövades i en omfattande remissvända med en tydligt positiv respons.

Riksdagen har genom Lag om regionalt utvecklingsansvar i vissa län (SFS 2010:630) gjort möjligt för att landsting i län som med ett lokalt och regionalt initiativ kan ges det regionala utvecklingsansvaret genom bildandet av regionkommuner. På samma sätt kunde man innan dess genom bildande av ett kommunalt samverkansorgan (även kallat regionförbund) ges ett något mer begränsat regionalt utvecklingsansvar. I Dalarna bildades ett sådant regionförbund – Region Dalarna – redan 2003. Parallellt med det fanns också i Sverige redan regioner som en försöksverksamhet – vilka sedermera permanentades – med det bredare ansvaret fullt ut enligt lagen.

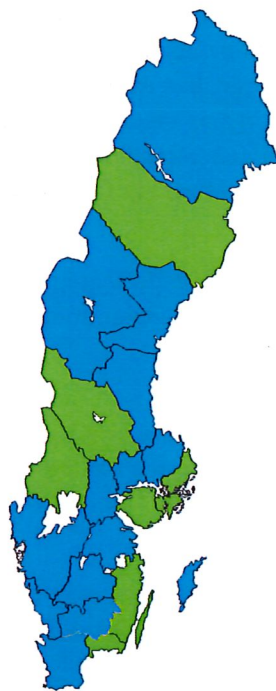
Sommaren 2015 tillsatte regeringen en kommitté med uppdraget att, med ansvarskommitténs betänkande som utgångspunkt, komma med förslag till en ny regional indelning av Sverige som skulle innebära väsentligt färre län och landsting. Indelningskommittén lämnade i augusti 2016 ett delbetänkande där bland annat en region och ett län Svealand skulle bildas 2019 bestående av Sörmland, Örebro län, Västmanland, Uppsala län, Gävleborg och Dalarna. Efter en remissomgång och därefter partiöverläggningar på nationell nivå, bedömde regeringen att det inte fanns parlamentariska förutsättningar för att ta upp förslaget till läns- och regionindelning i riksdagen för beslut. Det är således inte aktuellt med bildande av storregioner 2019 vilket inneburit att arbetet i Dalarna sedan slutet av november 2016 varit helt inriktat på bildandet av en egen regionkommun.

Under ett antal år har processen med att bilda regionkommuner pågått i Sverige. Alltsedan Västra Götalandsregionen, Region Skåne, Region Halland och Region Gotland etablerades som regionkommuner har fler landsting ansökt om, och blivit beviljade, att få bilda regionkommuner.

Januari 2015 bildades Region Örebro Län, Region Östergötland, Region Gävleborg, Region Jämtland Härjedalen, Region Kronoberg samt Region Jönköpings Län. Från 1 januari i år har fler egna regionkommuner bildats med Region Norrbotten, Landstinget Västernorrland, Region Västmanland och Region Uppsala.

Av de återstående sju landstingen som inte ännu bildat regionkommuner har Stockholm, Kalmar och Blekinge redan ansökt hos regeringen om en sådan 2019.

De sista fyra landstingen bestående av Västerbotten, Sörmland, Värmland och Dalarna har samtliga ett nu pågående arbete med målet att under året också ansöka om en regionbildning till 2019. Värmland planerar att ta upp frågan för beslut på landstingsfullmäktige i augusti månad och de andra tre har motsvarande planering avseende september månad.

Karta över regionkommuner i Sverige 2017.

Finansdepartementet har meddelat att de som vill bilda regionkommun 2019 måste lämna in en ansökan beslutad av landstingsfullmäktige absolut senast den 30 september 2017.

4. Mål och syfte

Syftet med bildandet av en regionkommun är att skapa en kraftfull och effektiv organisation, med ett direktvalt fullmäktige, som tillsammans med bland annat länets kommuner, kan skapa goda förutsättningar för den regionala utvecklingen samt hälso- och sjukvården m.fl. verksamheter.

Ett direktvalt regionfullmäktige med egen beskattningsrätt och ett tydligt ansvar för regional utveckling och tillväxt, skapar förutsättningar för ett starkt ledarskap. Legitimitet skapas även genom regionkommunens nära samverkan med primärkommunerna, näringsliv, högskolor och universitet, angränsande regioner, statliga myndigheter och organisationer verksamma i regionen, för att åstadkomma utveckling och tillväxt.

Genom att kommunerna ges inflytande i beredningsprocesser inför beslut, som rör dem och den regionala utvecklingen, stärks det regionala ledarskapet ytterligare. För att nå målet med en stark region är det mycket viktigt med en väl utvecklad dialog och samverkan mellan regionen och kommunerna inom flera ansvarsområden i syfte att ge ett kommunalt inflytande.

Bildandet av en regionkommun i Dalarna innebär i korthet att man där sammanför verksamheten inom nuvarande Region Dalarna med den inom Landstinget Dalarna. Regionkommunens högsta beslutande organ – fullmäktige - utses i allmänna direkta val och är valet till länets regionala politiska nivå. Regionkommunen övertar landstingets beskattningsrätt. Till regionkommunen överförs även uppgifter och resurser inom regional utveckling som i nuläget ligger på Länsstyrelsen i Dalarna.

Det finns flera skäl som talar för bildandet av en regionkommun. Nedan följer en beskrivning av de som beskrivs som de viktigaste för det regionala utvecklingsarbetet;

Starkare demokratiskt inflytande över utvecklingsfrågorna

Idag hanteras regionala utvecklingsfrågor i stor utsträckning i Region Dalarna, som saknar beskattningsrätt och vars direktionsfunktion är indirekt vald av de 16 medlemmarna. Genom bildande av en regionkommun med ett direktvalt fullmäktige och med egen beskattningsrätt som övertar ett utvidgat ansvar för dessa frågor skapas möjligheter för större beslutskraft och en ökad demokratisk legitimitet. Ett direktvalt fullmäktige ger medborgarna större möjlighet till direkt ansvarsutkrävande.

Samlat ansvar för den regionala utvecklingspolitiken

I en regionkommun samlas alla de regionala utvecklings- och tillväxtfrågorna i en organisation. Det innebär t ex att staten från länsstyrelsen lämnar över ansvaret för företagsstöd och kommersiell service på landsbygden till den nya regionkommunen. På sikt torde också en organisation med ett samlat ansvar för de regionala utvecklingsfrågorna få möjlighet att ta ett än större regionalt ansvar för frågor som idag hanteras av statliga myndigheter. I det fall det inte bildas en regionkommun i Dalarna – och inte samtliga kommuner i Dalarna behåller ett kommunalt samverkansorgan eller sådana inte längre får finnas kvar – övertar länsstyrelsen (staten) ansvaret för de regionala utvecklingsfrågorna i länet.

Bättre samordning, starkare planeringsförmåga och större beslutskraft

Samlas all kompetens för de regionala utvecklings- och tillväxtfrågorna i en regionkommun ökar förutsättningarna för att bättre samordna och prioritera regionens behov och önskemål. Vidare stärks den samlade planeringsförmågan samtidigt som den ekonomiska beslutskraften för att kunna genomföra identifierade och prioriterade strategiska utvecklingsåtgärder ökar eftersom en regionkommun har möjlighet att tillföra väsentligt mer egna resurser än Region Dalarna idag klarar av.

Större förhandlingsmakt

En regionkommun i Dalarna kommer med en enad och fullt legitim röst att kunna föra hela Dalarnas talan i strategiskt viktiga frågor i dialog med ansvariga departement, myndigheter och andra regionkommuner. Vidare kommer en regionkommun att vara en naturlig aktör i de olika nätverk inom SKL som hanterar och samordnar det regionala utvecklingsarbetet nationellt. Skulle Dalarna ensam inte bilda regionkommun 2019 är risken att man hamnar utanför dessa nätverk och möjligheten till påverkan och inflytande på den nationella arenan kan då komma att minska.

En samlad internationell samverkan

Såväl landstinget som Region Dalarna och kommunerna bedriver idag, i olika omfattning, internationell samverkan. Regionernas betydelse ökar inom EU och det är viktigt att en liten region som Dalarna står så enig som möjligt i detta arbete. En gemensam regionkommun som kan driva alla Dalarnas utvecklingsfrågor ger större tyngd och legitimitet än om olika organisationer arbetar parallellt.

5. Kommunalt inflytande och regionens samverkan med kommunerna

Kommunernas inflytande, i form av en direkt beslutsrätt, över regionala utvecklingsfrågor minskar då dagens modell med en av medlemmarna vald direktion inom Region Dalarna avvecklas där kommunerna idag utser 60 % av ledamöterna.

De regionala utvecklingsfrågorna kommer att hanteras av den nya regionen. Den nya regionen är då enligt lag om regionalt utvecklingsansvar skyldigt att samverka med länets kommuner, länsstyrelsen och övriga berörda statliga myndigheter.

En framgångsrik regionbildning förutsätter ett stort kommunalt engagemang och möjligheter till inflytande på många områden, då dessa har en stark kommunal anknytning. Det gäller nästintill alla frågeområden men i synnerhet infrastruktur, kollektivtrafik, folkhälsa och sjukvård, arbetsmarknad, kompetens- och utbildningsfrågor, kulturfrågor m.fl.

En viktig fråga i regionbildningen är därför hur man ska bibehålla ett kommunalt politiskt inflytande över de regionala utvecklingsfrågorna i länet. Viktigt är även att fortsatt utveckla robusta former för en stark samverkan mellan regionen och kommunerna inom välfärdsområdet, kulturområdet m.fl.

I och med Region Dalarnas bildande 2003 har utvecklats ett förstärkt samarbete och en samsyn i frågor mellan den regionala nivån och kommunerna. Region Dalarna och dess arbetsformer och struktur har bidragit till att utveckla en ömsesidig tillit vilket är en viktig förutsättning för samarbete och ett samhandlande. Detta har tjänat Dalarna väl.

I ambitionen att bevara och utveckla ett kommunalt inflytande med en ny region måste man söka vägar för roller som bygger på ett förtroende och en vilja att tillsammans uppnå något bra för Dalarna med beaktande av de förutsättningar som finns i lagstiftningen om regionens ansvar och skyldighet att besluta om och vårda sina angelägenheter. På samma sätt som Kommunallagen betonar det kommunala självstyret för kommunerna gör man det också för en regionkommun som då har till uppdrag att sköta regionala angelägenheter på självstyrelsens grund.

De vägar man får söka sig fram för ett kommunalt inflytande inom regionens ansvarsområden kan vara inrättande av samverkansorgan, deltagandet i beredningsprocesser, gemensamt organ där rekommendationer inför kommuners och regionens självständiga beslut som med det nuvarande Rådet för välfärdsutveckling, innehåll i reglementen om besluts- och beredningsvägar, remisser för inhämtande av yttranden samt även möjligheter till överenskommelser mellan region och kommuner samt mellan de politiska partierna kring betydelsen av synpunkter i beredningsprocessen m.m.

En särskild politisk arbetsgrupp bestående av förtroendevalda i kommuner och landsting har i uppgift att föreslå en politisk organisation för den nya regionen och som en del av det former för politisk samverkan och ett kommunalt inflytande. Här redovisas en del av de diskussioner och tankar som framkommit i gruppens diskussioner hittills. Hur samverkan ska ordnas mellan tjänstemän emellan kommer att bli en uppgift för det kommande arbetet med regionens tjänsteamorganisation vilket kommer att påbörjas efter ett politiskt beslut om att ansöka om regionbildning 2019

Gruppen anser att det finns behov av ett särskilt forum för direktdialog mellan regionens och kommunernas högsta politiska ledningar i principiella och övergripande frågor. Ett forum som kopplas till den nya regionstyrelsen för ett direkt samråd som en del av beredningsprocessen inför att styrelsen bland annat behandlar dessa frågor samt lägger beslutsförslag för dem till fullmäktige. Här skulle bland annat tas upp den regionala utvecklingsstrategin (Dalastrategin), Länstransportplanen för infrastruktur, Trafikförsörjningsprogrammet men också sådant som nuvarande landstingplan (verksamhetsplan) och budget etc. På samma sätt skulle frågor kunna tas upp här när kommunerna begär överläggningar kring något område och/eller kring ett annat beslutsförslag. Forumet kan också av reglementen ges rollen som ett remissorgan för nämnder m.fl.

Forumet diskuteras ha en bred representation från kommunerna genom att varje kommun har två platser där en är avsedd för majoriteten och en för oppositionen och utgångspunkten är att nå högsta politiska nivå som med nuvarande direktion i Region Dalarna. Motsvarande synsätt ska då gälla för regionen med ledamöter hämtade från regionstyrelse och nämnder.

Den politiska arbetsgruppen har tagit del av och diskuterat hur Beredningen för hållbar utveckling i Västra Götalandsregionen givits en tung roll som samråds- och samverkansorgan mellan regionen och kommunerna (jämför ovanstående forum) där regionen i princip alltid följer en uttryckt gemensam syn i frågor som behandlats i beredningen. En sådan princip kan dock inte regleras i reglementen eller på annat av regionen fastställt sätt utan att komma i konflikt med lagstiftningens krav att regionens organ ska besluta i och vårda sina angelägenheter. En möjlighet kan då vara att få till en sådan princip genom politiska diskussioner och överenskommelser de politiska partierna emellan vilket gruppen tycker är en väg värd att pröva liksom då en sådan eventuell överenskommelses innehåll och former.

För att särskilt bevara arbetet och samverkan inom regional utveckling från Region Dalarna, vilket betonades på diskussionerna om regionbildning på Region Dalarnas verksamhetsdagar 25-26 januari i år, diskuterar den politiska arbetsgruppen också en särskild struktur för beslutsorgan för regionala utvecklingsfrågor. Gruppen diskuterar att för regionkommunen föreslå en särskild "regional utvecklingsnämnd" med ansvar för hela området utöver kollektivtrafiken. Det skulle innebära bland annat Dalastrategi, infrastruktur (om den inte läggs i en nämnd som också omfattar kollektivtrafiken vilket är ett alternativ), stöd till regional utveckling med statliga tillväxtmedel och EU-medel, företagsstöd (kommer över från länsstyrelsen), kompetensförsörjningsfrågor för länet, näringslivsutveckling m.m. Till den regionala utvecklingsnämnden prövar gruppen att koppla ett särskilt råd för regelbundna överläggningar i beredningsprocesser i de frågor man kommit överens om ska vara föremål för sådana särskilda överläggningar eller i frågor när kommunerna så begär. Detta råd skulle också kunna ha representanter från samtliga kommuner.

För kollektivtrafikfrågor konstaterar arbetsgruppen att principiella och övergripande frågor såsom trafikförsörjningsprogram hamnar i regionstyrelsen i nästa steg och därmed kommer upp i det forum som föreslagits där. I övrigt diskuteras om ett kommunalt inflytande på området skulle kunna bestå av krav på ett löpande samråd med kommunerna på området, kommunala remissvändor och inte minst en löpande och utförlig samverkan på tjänstemannanivån.

Genom åren har betydelsen av Rådet för välfärdsutveckling visat sig vara viktig för en samverkan mellan kommuner och landsting. Rådet har ingen egen beslutsrätt över de ”gränslandsfrågor” man arbetar med utan de jobbar fram rekommendationer som lämnas till landsting och kommuner för deras beslut enligt ansvarsfördelning i lagar och förordningar. Att bevara rådet ser arbetsgruppen som viktigt samt att bibehålla deras roll och arbetsformer likaså. Kopplat till rådets ansvarsområde finns även resurser i form av utvecklingsledare vars ansvarsområden tillkommit i överenskommelser med staten och med anslag därifrån som minskats och delvis ersatts av gemensamma sådana genom en överenskommelse om resurser från kommuner och landsting.

Sammanfattningsvis diskuteras och prövas nu;

1. Inrättande av ett särskilt dialog- och samverkans forum kopplat till regionstyrelsen med en tung roll i beredningsprocesser och med en sammansättning enligt ovan
2. Vid inrättande av en särskild ”Regional utvecklingsnämnd” där tillföra ett eget råd för kommunal samverkan och kommunalt inflytande
3. Andra utvecklade samverkansformer enligt ovan utöver bildande av olika sorters nya organ

Den politiska arbetsgruppen kommer att lägga sitt slutliga förslag innan utgången av augusti månad.

6. Kollektivtrafiken

Region Dalarna är idag kollektivtrafikmyndighet i länet med landstinget och kommunerna som finansieringsansvariga för verksamheten. Kollektivtrafiken utförs av entreprenörer upphandlade av AB Dalatrafik och Tåg i Bergslagen.

Efter beslut i november 2016 av Region Dalarnas direktion pågår ett arbete för överföring av ansvar för kollektivtrafiken inklusive finansiering till landstinget redan 2018. Region Dalarnas direktion planerar att pröva en överföring av ansvaret inkl. skatteväxling mellan kommunerna och landstinget på sitt möte den 26 april. Ett förslag om det ska sedan i sin tur prövas av fullmäktige i kommunerna och landstinget. En begäran om skatteväxling för 2018 ska då lämnas till regeringen senast 30 september. En förändring av kollektivtrafikansvaret samt en förflyttning av kollektivtrafikmyndigheten från Region Dalarna till landstinget har setts som ett naturligt steg inför en regionbildning 2019.

Den politiska arbetsgruppen som ska ge förslag till en ny regions politiska organisation ska även föreslå landstingets politiska organisation vad gäller kollektivtrafik för 2018 vid ett ändrat huvudmannskap. I det ska man särskilt beakta samverkan och kommunernas inflytande. Gruppen ser det som naturligt att samma organisation ska föreslås för regionen samt för landstinget under 2018.

7. Regionalt utvecklingsansvar

Ett regionalt utvecklingsansvar tilldelas man av regering och riksdag men också inom länet genom en samverkan med andra regionala och lokala utvecklingsaktörer samt efter regionala och lokala politiska beslut. I nuläget ligger ansvaret i Dalarna i huvudsak på Region Dalarna, dock i en något begränsad form från nationell nivå men det är då en begränsning som upphör om man bildar en regionkommun.

Det regionala utvecklingsansvaret innebär ett ansvar för territoriets utveckling där uppdraget är större än det man själv styr över. Mycket av arbetet handlar om att ta initiativ, företräda länet (territoriet), samordna aktörer, kraftsamla och mobilisera. Det regionala utvecklingsansvaret förutsätter en roll med ett regionalt ledarskap som ofta beskrivs som att ha auktoritet utan formella maktmedel och utan en stadgad rätt att styra över andra aktörer.

Ett exempel är att ta fram och fastställa en regional utvecklingsstrategi (Dalastrategin) som lyfter fram Dalarnas gemensamma ambitioner och prioriteringar. Regionen fastställer strategin men dess genomförande kräver att många aktörer gör olika insatser utifrån densamma utifrån egna beslut.

Av riksdagen har utvecklingsansvaret givits till Region Dalarna genom en särskild lag som innefattar upprättande och fastställande av en regional utvecklingsstrategi för länet och samordnandet av insatser för dess genomförande, infrastrukturfrågor med beslut om länstransportplan, rätt att besluta om vissa statliga tillväxtmedel för Dalarna, att utföra uppgifter inom ramen för EU:s strukturfonder samt följa upp, utvärdera och redovisa resultaten av tillväxtarbetet till regeringen.

Regeringen i sin tur har utvidgat utvecklingsansvaret med egna beslut och ett exempel är där ansvaret för regional kompetensförsörjning och i det arbetet med en kompetensplattform för Dalarna.

Slutligen tillförs, i samverkan med andra aktörer och genom verksamhetsbeslut av olika slag i Region Dalarnas direktion, särskilda uppgifter i utvecklingsansvaret. Listan är här lång med kollektivtrafik, regionala energifrågor, ungdomars inflytande och delaktighet, internationella frågor såsom Central Sweden i Bryssel och arbete inom Vanguard-initiativet, näringslivsutveckling, samhällsplanering m.m.

8. Politiska arbetsgrupper inför regionbildning

På ett gemensamt möte mellan styr- och referensgruppen för regionbildning 20 februari lades fast vilka politiska arbetsgrupper som föreslås tillsättas för att ta fram förslag inför en regionbildning. Landstingsstyrelsens AU prövade förslaget 27 mars och grupperna har börjat arbeta.

För närvarande finns därför fem politiska arbetsgrupper;

a/ Ändrat huvudmannaskap 2018 för kollektivtrafiken och förslag till skatteväxling

Politisk arbetsgrupp utgörs av kollektivtrafikerådet som lämnar ett förslag till Region Dalarnas direktion som planeras behandla det 26 april. Ärendet ska sedan i särskild ordning gå till samtliga kommuner och landstinget för ställningstagande.

b/ Politisk organisation för ny region 2019 och för kollektivtrafikfrågorna på landstinget 2018

Den politiska arbetsgruppen utgörs av styrgruppen för regionbildning och de ska lämna förslag senast 31 augusti. De ska också pröva frågan om en skatteväxling mellan kommunerna och en ny region för det ändrade regionala utvecklingsansvaret.

Under den politiska arbetsgruppen har ett säruppdrag lämnats till ordföranden i landstingsfullmäktige och samtliga gruppleddare i landstingsfullmäktige kring frågor om ett kommande fullmäktiges storlek samt kring valkretsindelning inför valet till ett fullmäktige i september 2018

c/ Regionalt utvecklingsarbete 2019 och framåt

Politisk arbetsgrupp utgörs av Region Dalarnas arbetsutskott vilka ska lämna sitt förslag om arbetsformer och innehåll i det regionala utvecklingsarbetet 2019 och framåt under första halvåret 2018. Det ska därefter som en plattform, tillsammans med bland annat landstingsplanen, lämnas över till arbetet hösten 2018 med verksamhetsplan och budget 2019 för den nya regionen.

d/ Arbete inom välfärdsområdet 2019 och framåt

Politisk arbetsgrupp utgörs av Rådet för välfärdsutveckling vilka ska lämna sitt förslag om arbetsformer och innehåll i arbetet med välfärdsområdet 2019 och framåt under första halvåret 2018. Det ska därefter som en plattform, tillsammans med bland annat landstingsplanen, lämnas över till arbetet hösten 2018 med verksamhetsplan och budget 2019 för den nya regionen.

e/ Kommunal samordning och organisering – inrättade av ett kommunförbund?

En särskild politisk arbetsgrupp har utsetts av Region Dalarna med fem kommunstyrelseordförande samt en representant utsedd av landstingsstyrelsens AU. Gruppen ska lämna sitt förslag senast 31 augusti 2017 och arbetet ska i delar koordineras med överväganden i gruppen för politisk organisation för den nya regionen. Gruppens förslag om ett eventuellt kommunförbund lämnas i slutänden till kommunerna för deras ställningstagande.

9. Politisk organisation

Utgångspunkten är en organisation som ska präglas av en ytterligare utvecklad och stärkt samverkan mellan regionen och kommunerna. Den nya organisationen ska också innebära en ny regionalpolitisk förutsättning med ett direktvalt fullmäktige för de samlade regionalpolitiska frågorna. Det innebär att regionkommunens politiska arena blir bredare än den nuvarande hos landsting och regionförbund tillsammans. Många fler politiska områden samlas genom sammanslagningen och fler kan tillkomma om staten framöver väljer att föra över ytterligare frågor och ansvar till regionkommunerna.

Nedan återfinns några förslag som diskuteras i arbetsgrupperna kring politisk organisation;

9.1 Regionfullmäktige

Ett regionfullmäktige ska förstås finnas med tillhörande patientnämnd, revisorer samt övriga nämnder och beredningar, som fullmäktige bedömer nödvändiga. Dessa nämnder och beredningar rapporterar direkt till regionfullmäktige.

Frågorna för fullmäktige är de sedvanliga för det högsta beslutande organet där Kommunallagen kap 3, § 9 anger dessa.

Regionens fullmäktige föreslås av en grupp bestående av fullmäktiges ordförande och gruppledarna i landstingsfullmäktige, vilka tillsammans fått uppdraget att lägga förslag, bestå av 83 ledamöter och 83 ersättare, vilket är oförändrat antal jämfört med nuvarande landstingsfullmäktige.

9.2 Regionstyrelse och nämnder m.m.

I dessa delar pågår arbete inom den särskilda politiska arbetsgruppen och något färdigt förslag finns inte om det. Dock har frågan om facknämnder som de tillkommande ansvarsområdena bör innebära diskuterats och här ser man i nuläget att en Trafiknämnd (eventuellt också med infrastrukturfrågor) och en Regional utvecklingsnämnd bör inrättas i enlighet med det som redovisas i kapitel fyra.

10. Lednings- och förvaltningsorganisation

Regionens lednings- och förvaltningsorganisation får utarbetas i detalj i samband med bildandet av regionkommunen. Ett arbete som startas med ett uppdrag som beräknas ges i samband med beslut om en ansökan om regionbildning.

I arbetet kommer då ingå också uppgiften att föreslå hur samverkan med kommunerna ska organiseras och formas på tjänstemannanivå. Fortsatta och regelbundna träffar med kommundirektörsgruppen är en utgångspunkt men även andra konstellationer är nödvändiga med målet att det hela ska bidra till en breddad och förstärkt samverkan mellan kommunerna och den regionala nivån.

Ett arbete har påbörjats i en särskild arbetsgrupp med länsstyrelsen kring överföring av arbetsuppgifter och resurser i form av tjänster och ekonomiska medel för det regionala utvecklingsområdet från länsstyrelsen till den nya regionen 2019.

11. Namn på regionkommunen

Man kan ha olika synpunkter på regionens benämning. Namnet bör spegla det geografiska område som verksamheten omfattar, vilket innebär att Dalarna bör ingå. Det enklaste sättet är att kalla den nya regionkommunen – Region Dalarna. Det är trots allt enkelt och tydligt både ur ett nationellt perspektiv och för medborgare och medarbetare och ansluter till vad alla redan bildade regioner anammat förutom Västernorrland som för närvarande behåller landsting som benämning. Förslaget för Dalarna kan dock komma att påverkas av slutbetänkandet av den statliga Indelningskommittén som har i uppdrag att också titta på namnfrågan för regionkommuner.

12. Genomförande och tidsplan

12.1 Genomförande

Landstingsstyrelsen fastställde den 10 april remissuppdraget bl.a. föregått av diskussioner i styrgruppen 15 mars, referensgruppen 20 mars och Region Dalarnas direktion den 22 mars. Därefter skickas det ut till samtliga kommuner och Region Dalarna. Detta kunskapsunderlag har då tagits fram till hjälp och underlag för bland annat diskussioner kring kommunernas remissvar.

Efter remisstidens utgång i juni sammanställs svaren och ett slutligt förslag tas fram om en ansökan kring bildande av en regionkommun i Dalarna 2019. Landstingsfullmäktige tar ställning den 25 september om en ansökan ska lämnas till regeringen eller inte.

12.2 Tidsplan

Tidsplanen utgår ifrån en ansökan om att få bilda regionkommun i Dalarna 1/1 2019 ska lämnas till regeringen senast 30 september 2017. Följande tidsplan för en regionbildning är då;

10 april 2017	Landstingsstyrelsen beslutar om en remiss i Dalarna till kommunerna och Region Dalarna
April-juni	Landstinget har frågan ute på remiss
Juli-augusti	Avstämning i styr- och referensgrupp om remissvaren. Förslag till ansökan i landstingsstyrelsens AU 28/8 och Region Dalarnas AU 30/8. Synpunkter ”på sidan om själva remissfrågan” om politisk organisation m.m. överförs till de politiska arbetsgrupperna som ska lägga förslag här.
31 augusti	Politisk arbetsgrupp senast klar med förslag till politisk organisation för nya regionen. En annan politisk arbetsgrupp klar med förslag kring inrättande av ett eventuellt kommunförbund 2019
September	Landstingsstyrelsen 11 september formulerar förslag till beslut för landstingsfullmäktige med möjlighet till inspel från Region Dalarnas direktion 13/9 inför landstingsfullmäktiges beslut i frågan. Landstingsfullmäktige tar 25 september ställning till en eventuell ansökan om att bilda en regionkommun i Dalarna från 2019. Kommunernas och Region Dalarnas remissvar kommer att framgå av ansökan Senast 30 september ska ansökan om regionbildning vara inlämnad. Samma datum för en eventuell ansökan om skatteväxling 2018 för kollektivtrafik
Vinter 2017/18	Efter en inlämnad ansökan upprättar regeringskansliet en departementsskrivelse som bl.a. skickas till kommunerna på remiss.

Vår 2018	Regeringens beslut om eventuell regionbildning 2019 samt förslag till riksdagen om ändring i uppräkningslagen av berörda län i Lag om regionalt utvecklingsansvar i vissa län
1:a halvåret 2018	Politiska arbetsgrupper klara med förslag till regionalt utvecklingsarbete och arbete med välfärdsfrågor 2019 och framåt i den nya regionen
16 september 2018	Allmänt val till fullmäktige i den nya regionkommunen

Samtliga kommuner erbjuds information om förslag och kunskapsunderlag under remisstiden. Regelbundna diskussioner och överväganden har funnits och fortgår också i landstingsstyrelsen, Region Dalarnas direktion och i de särskilt bildade grupperna för regionbildning.